

- ۱۵ (پ)، ۱۷ سطر (۱۳/۵×۶/۵)، اندازه: ۱۸×۱۱/۵سم [ف: ۳-۱۴۲۳]
۱۹. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۶۷۰۳
بخش نبض (ناقص)؛ بی ک، تا؛ قرن ۱۳ [د.ث. مجلس]
۲۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۶۴۷/۵
آغاز: قال الشيخ الرئيس رحمه اله لقد فرغنا في الكتب الاربعة عن ذكر جل العلم النظري والعملی ... حتى ان الكتاب الثاني الذي في احوال الادوية يتبين فيه كيفية حفظ الصحة؛ انجام؛ فينغی ان يغسل اولاً كما ذكر في منادى احوال الادوية المفردة في شرح الكتاب الثاني وكذلك سائر الدوية الى احراق او شيء او غير ذلك.
- فقط شرح کتاب پنجم در ادويه مركبه آمده و چون آغاز آن موجود نیست معلوم نشد که از کیست؛ خط: نستعلیق، بی ک، تا؛ قرن ۱۳؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۶ گ (۶۲-۸۷ پ)، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۵×۱۴/۵سم [ف: ۲۰-۱۷۶]
۲۱. مشهد؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۵۳/۵ فروخ
آغاز: بسمله قال المصنف رحمه الله الفن الرابع في الامراض فن چهارم که شامل شش باب است: ۱. حمیات، ۲. البحران و ایامه، ۳. الاورام؛ خط: نسخ، بی ک، تا؛ پنجشنبه ۱۷ ربیع الثاني ۱۲۳۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مذهب، ۲۰ سطر (۲۱×۱۲/۵)، اندازه: ۳۰×۲۱سم [ف: ۱۸۸-]
۲۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۳۵
آغاز: قال الشيخ الرئيس ... الحكمة الثانية من التعليم الثالث من الفن الثاني في البول والبراز ... لا ينبغي ان يوثق بطريق الاستدلال من احوال البول ... الشرح البول يتغير احواله بسبب احوال ... و بسبب امور اخرى؛ انجام؛ الشرح. الفاظ الكتاب في هذا ظاهرة غنية عن الشرح فلنشرح في الكتاب الثاني في التشريح مستعينا بالله تعالى و يتلوه الثالث بعون الله و توفقه.
با عنوان «قال الشيخ - الشرح»؛ خط: شکسته، نستعلیق، کا: محمد مهدی بن موسی طیب قزوینی، تا: دهه سوم جمادی الثاني ۱۲۹۹ق؛ با سرگذشت ابن سینا از همین قزوینی در پایان در ۱۳۰۳؛ کاغذ: ترمه، جلد: میشن لاجوردی، ۲۶ گ، ۲۷ سطر، اندازه: ۲۳/۶×۱۳/۷سم [ف: ۱-۳۰۷]
۲۳. همدان؛ دانشگاه بوعلی؛ شماره نسخه: ۴۲/۲
شرح مزجی است و در این نسخه بخشی از آغاز کتاب رابع آمده؛ خط: نستعلیق، بی ک، بی تا؛ جلد: تیماج مشک، ۵۶ گ (۴۹ پ-۱۰۴ پ)، اندازه: ۳۰×۲۱سم [ف: ۲۹-]
۲۴. اصفهان؛ علامه فانی (ضیاء الدین)؛ شماره نسخه: ۲۶
آغاز: و الحد الثاني ليس مذهب الشيخ بل هو حكاية عن جالينوس؛ انجام؛ انه اذا اراد ان يكون كل طبقة من طبقات العضو لفعل يخصه ... قال السامري و انما خصص كلامه بالحس اللمسی لان الاحساس البصری.
تا شرح تعلیم خامس از کتاب قانون را در بردارد و در آن از شرح قرشی و مسیحی یاد شده؛ بی ک، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد:
۲۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۷۵۰
آغاز: خارج القوة ... و التفريق و التبخير؛ انجام؛ علی موضع العضه تم الكتاب بعون الملك الوهاب
خط: نستعلیق، بی ک، بی تا؛ افتادگی: آغاز [رایانه]
۲۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۵۸۶
آغاز: المولد للرياح و يكون بشركة المعدة؛ انجام؛ خمسة عشر درهما ... هندی
خط: نستعلیق، بی ک، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]
۲۷. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۳۳
آغاز: الى موضعها الفائده السادسه قديرا دهبها؛ انجام؛ مما يدل عليها لنادر وذلك لان
خط: نسخ، بی ک، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام [رایانه]
۲۸. تبریز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۳۴۴۴
آغاز: عربي: ... و رتبته على عشرة مقالات المقالة الاولى في الامور الطبيعية و هي يشتمل على خمسة فصول الفصل الاول في الاركان و الامزجة ... و ... بیماری هر که شد ز صفرا پیدا xx باید که خرد ز بهر دفع صفرا ... صفة حب بنفشه؛ انجام؛ قسمت عربي: ... و الجوع المفرط و فرط حر الهواء و من المأكولات الخل و الطين ... و این کحل محافظت چشم میکند و نافعست برود ...
خط: نسخ، بی ک، بی تا؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ جلد: چرمی، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۱۰/۵سم [ف: ۳-۱۱۹۴]
۲۹. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۹۱۸۱
کا: محمد بن محمود، بی تا؛ انتقالی از کتابخانه پهلوی، مجموعه نوازی؛ اندازه: ۲۳/۵×سم [رایانه]
۳۰. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۸۵۷/۱۰
منتخب من شرح ابومحب الشيرازي على كتاب القانون؛ خط: نسخ، بی ک، تا؛ ذیقعه ۱۱۰۲ق؛ جلد: چرم زرد، ۲ گ (۶۳ پ-۶۴ پ)، ۱۶ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۲سم [مؤید: ۲-۲۹۶]
- شرح قانونچه < مفرح القلوب
→ شرح قانونچه < التحفة الناصرية
→ شرح قانونچه < حل القانونچه
→ شرح قانونچه < زبدة الطب
→ شرح قانونچه < شرح القانونچه
- شرح القانونچه / طب / عربي
š.-ul-qānūnja
فاضل بغدادی، یوسف، ق ۸ قمری
fāzel-e baqdādī, yūsuf (- 14c)
وابسته به: القانونچه = المختصر في صناعة الطب = المختصر في الطب؛ چغمینی، محمود بن محمد (-۷۴۵)
به درخواست: تاج الدین حسن طیب مشتهر به حکیم

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیستم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان اسناد

DIA 276258

و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

و این کتاب مورد اقبال بسیار واقع شده است و بر آن شروحي بسیار نوشته اند از آن جمله است شرح کمال الدین ترکمانی با عناوین «قوله، قوله». شارح می گوید این شرح را برای خزانه امیر رمضان تألیف کرده ام.

آغاز: بسمله. و الاعتصام بکرمه العمیم الحمد لله رب العالمین فاطر السموات و الارضین الذی جعلنا فی خلقها من المتفکرین؛ و بعد فان الانظار الصائمه متوالفه ... علی ان اشرف انواع الحکمة الوسطی اعنی الرياضی هو العلم الموسوم بالهیئه ...

انجام: فعلى هذا يكون السنه القمریه الاصطلاحیه ناقصه عن الشمسیه الطبیعیه بعشر ایام و عشرين ساعه و اثنتی عشر دقیقه بالتقريب و هذا آخر ما یسر من شرح هذا الكتاب ...

چاپ: طهران، ۱۳۱۱ ق، سنگی

[دنا ۱۰۹۲/۶ (۸ نسخه)؛ بروکلمان ذیل ۸۶۵/۱؛ کشف الظنون ۱۸۱۹]

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۴۰۱۵

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمود هلالی، تا: ۷۹۱ق [الفبائی: ۴ - ۳۶۴]

۲. تهران؛ لغت نامه دهخدا؛ شماره نسخه: ۲۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سعید بن سیف الله جنیدی نعمانی، تا: ۲۸ محرم

۸۰۰ق؛ جلد: تیماج مشکى، قطع: ربعی [نشریه: ۳ - ۴۲۴]

۳. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۰۸/۵

آغاز: برابر؛ انجام: و باجابه جدير و الحمد لله اولاً و آخراً و الصلوة على نبيه باطناً و ظاهراً

در فهرست ناشناس؛ خط: نسخ، کا: بابی بن شمس الدین شروانی،

تا: پنجشنبه نزدیک به پایان رمضان ۸۰۹ق؛ کاغذ: ترمه، جلد:

میشن تریاکى، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸×۱۱سم [ف: ۶ - ۳۰۰]

۴. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۰۱۴

آغاز: برابر؛ انجام: الحمد لله على آلائه و الصلوة على محمد خير انبيائه و اله و قد حصل الفراغ ...

خط: نسخ کهن، کا: سیدی احمد بن عبدالرحیم مشهور بیکی بن

مصلح الدین، تا: ۸۱۵ق، جا: تبریز؛ با اشکال هندسی، محشی؛

کاغذ: اصفهانی، نخودی، جلد: مقوایی، ۴۷گک، ۲۵ سطر

(۱۴/۵×۸/۵)، اندازه: ۲۱/۵×۱۳سم [ف: ۹ - ۱۱]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۳۹۳/۲

آغاز: برابر؛ انجام: و بالا جابه جدير

خط: نسخ، بی کا، تا: ذیحجه ۸۱۶ق؛ کاغذ: حنایی، جلد:

پارچه ای، ۸۸ص (۴۸-۱۳۵)، اندازه: ۲۲/۴×۱۳/۶سم [ف: ۸ - ۴۱۳]

۶. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۵۳۹۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، بی کا، تا: ۸۱۷ق [الفبائی: ۴ - ۳۶۴]

۷. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۱۵۲

آغاز و انجام: برابر

وابسته به: الملخص = ملخص أبحاث الأقدمین و محصل آراء الأولین؛ فخر رازی، محمد بن عمر (۵۴۴-۶۰۶)
کتاب «الملخص» فخر رازی، غیر از منطقیات حاوی کتب دیگر فلسفه است بدین شرح: کتاب ۱. امور عامه، کتاب ۲. جواهر و اعراض؛ کتاب ۳. الهیات خاصه. کاتبی قزوینی، ابتداء منطقیات آن را شرح کرده و سپس در جلد اول کتاب خود امور عامه و جواهر و اعراض را شرح می کند. کتاب به صورت «شرح» و «متن» است.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۴۹۷

آغاز: بسمله ان اسخ یا قیوم و اقدس لک و اصلی علی محمد

نییک؛ انجام: او لفظیه قلیله الفایده ... فی سایر کتبنا و بالله التوفیق.

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: دولت آبادی، جلد: تیماج

یشمی مذهب، ۴۰۵گک، ۲۱ سطر (۱۷×۹/۵)، اندازه:

۲۴/۵×۱۵/۵سم [ف: ۷ - ۴۱۲]

● شرح الملخص فی الهیئة / هیئت / عربی

š.-ul-mulaxxas fi-l-hay'a

ذهبی، محمد بن احمد، ۶۷۳ - ۷۴۸ قمری

zahabī, mohammad ebn-e ahmad (1275 - 1348)

وابسته به: الملخص فی الهیئة؛ جغمینی، محمود بن محمد (۷۴۵ق)

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۴۵۷۶/۲

آغاز: بسملة، الحمد لله رب العالمین فاطر السموات و الأرضین ...

الذی جعلنا فی خلقهما من المتفکرین فهدانا التفکر الی أحکم

الحاکمین و بعد، فان الأنتظار الصائبة متوافقه؛ انجام: فعلى هذا

یکفی السنه القمریه الاصطلاحیه ناقصه عن السنه الشمسیه الحقیقه

بعشرة ایام و عشرين ساعه و إثنتی عشرة دقیقه بالتقريب و هذا آخر

ما تیسر من شرح هذا الكتاب على الاستعجال لضیق الحال ...

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۰؛ مصحح، محشی با نشان «۱۲»؛

کاغذ: شرقی، ۷۶گک (۵۷پ-۱۳۲ر)، ۲۲ سطر، اندازه:

۱۲/۵×۶/۵سم [ف: ۳۶ - ۶۱۵]

● شرح الملخص فی الهیئة / هیئت / عربی

š.-ul-mulaxxas fi-l-hay'a

ترکمانی، محمد بن احمد، ۷۱۴ - ۷۵۰ قمری

torkamānī, mohammad ebn-e ahmad (1315 - 1350)

وابسته به: الملخص فی الهیئة = شرح جغمینی؛ جغمینی، محمود بن محمد (-۷۴۵)

اهدا به: کمال الدین امیر محمود صاحب

تاریخ تألیف: ۷۵۰ق؛ محل تألیف: گلستان

محمود بن محمد جغمینی خوارزمی ملخص را در هیئت پرداخته

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیستم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازماناسناد

DIA 276258

و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

عشرة مقالات في بيان الامور الطبيعية. قيل في تعريفها و هي المبادئ التي يتبنى عليها وجود الانسان و بها يكون قوامه. و لو فرض عدم شيء منها لم يكن له اصلا...
[حاجی خلیفه ۱۳۱۱/۲: قانونچه؛ الذریعه ۳۹۰/۱۳: شرحهای قانونچه؛ مشترک پاکستان ۶۷۱/۱-۶۷۸: شرحها و ترجمه های فارسی آن؛ دنا ۷۶۰/۴]

تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۳۴۹

آغاز: بسمله. سمیته بحل القانونچه لأنه يحل ما فيه ... له و الناظرین علیه آن يصلحوا الخلل ... بقدر الامکان و الله هو المستعان و علیه التکلان؛ انجام: و وقت اكله الشتاء و الخريف. ختم المصنف الرسالة على الحلواء لانه قيل الحلواء يؤخر. تمت بالخير و عمت في ...

خط: نسخ بخته، بی کا، تا: ۵ شوال ۱۱۰۱ق؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج عنایی، ۱۸۴گ، ۲۰ سطر (۱۶×۸)، اندازه: ۱۴/۵×۲۲/۵سم [ف: ۱-۹۲]

● حلق اللحية / فقه / عربی

ḥalq-ul lihya

حسینی میبیدی، علی بن محمد علی، - ۱۳۱۳ قمری
hoseyni meybodī, 'alī ebn-e mohammad 'alī (- 1896)

تاریخ تألیف: ۱۰ شوال ۱۳۰۱ق

رساله استدلالی است در حرمت ریش تراشی که مؤلف معتقد است فقها این مسئله را کاملاً آن گونه که باید و شاید بررسی نکرده اند با اینکه مورد ابتلاء بوده و هست.

آغاز: الحمد لله و الصلاة على محمد و آله، اما بعد فهذه مسألة ازالة اللحية اعلم ان اللحية في اللغة اسم للشعر النازل عن الذقن انجام: و ثمر بروز عنوان الرجولية و غيرها مما لا يخفى و لا يصفى العاقل الى هذه الترهات، و لا حول و لا قوة الا بالله.

[دنا ۷۶۱/۴]

کرمانشاه؛ میبیدی (خاندان)؛ شماره نسخه: ۲/۵مشهد

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کتاب = مؤلف، مصحح؛ بی تا؛ ۵ص (۵۹-۶۳)، اندازه: ۱۷/۵×۳۲/۵سم [ف: ۱۲۲]

مشهد؛ میبیدی؛ شماره نسخه: ۲/۵

همان نسخه بالا [ف: ۱-۱۲]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۲۱۳۲/۵

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۶-۱۵۹]

● حلق اللحية / فقه / عربی

ḥalq-ul lihya

کبه، محمد حسن بن محمد صالح، ۱۲۶۹ - ۱۳۳۶ قمری

الحقائت؛ انجام: فان الجهة مختلفة كما عرفت، و لیکن هذا آخر ما نورده في هذه الرسالة ...

خط: نستعلیق، کتاب = مؤلف، بی تا؛ جلد: مقوایی، ۲۲گ (۴پ-۲)، اندازه: ۱۹/۵×۳۰/۵سم [ف: ۱۴-۱۲۰]

● حل غوامض القواعد و جامع المقاصد / فقه / عربی

ḥall-u qawā'id-ul qawā'id wa jāmi'ul maqā'id

شرح کوتاهی است بر عبارات مشکل دو کتاب القواعد علامه حلی و جامع المقاصد محقق کرکی. شارح، عبارات گوناگونی از آن کتابها را آورده و به توضیح آنها پرداخته است.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۶۳۷/۱

آغاز: بسملة، قد ظن بعض الأجلة إن في عبارتي القواعد و جامع المقاصد اغلاقاً و غموضاً يعسر فهمها على أوساط الطلاب بل على أوحدي الأصحاب ... فأردت حل العبارتين بحيث لا يبقى فيهما توهم الغموض؛ انجام: و إن أردت يظهر لك ذلك بالعيان فعليك بمراجعة هذا الجدول ليظهر لك خلال الجدول الموضوع على هذا المحل في جميع صورة ما عدا الأول و هذه صورته ...

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۴؛ مصحح، محشی، برخی عبارات قلم خورده؛ کاغذ: فرنگی، ۱۲گ (۱پ-۱۲)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۳/۶×۱۳/۵سم [ف: ۳۹-۵۸۸]

● حلف / فقه / عربی

hulf

از تحقیقات شیخ انصاری است که به وسیله یکی از شاگردانش گرد آمده است.

مشهد؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۲۲۵۰۲/۱۲

خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ تملک: ابراهیم بن محمد رضوی با مهر «العبد المذنب ابراهیم بن محمد الرضوی» مورخ ۱۲۹۶ق؛ کاغذ: فرنگی مشقی و کاهی، جلد: تیماج عنایی، ۲گ (۱۷۴-۱۷۵)، اندازه: ۱۷/۵×۲۲/۵سم [ف: ۲-۷۰۱]

← حل الفصوص < وجودیه

← حل الفصوص < شرح فصوص الحکم

● حل القانونچه = شرح قانونچه / طب / عربی

ḥall-ul qānūnča = š.-u qānūnča

وابسته به: القانونچه = المختصر في صناعة الطب؛ چغمینی، محمود بن محمد (-۷۴۵ق)

شرح قانونچه محمود بن عمر چغمینی (-۷۴۵ق) است. نسخه در دست دیباجه را ندارد و از آنجا آغاز می شود که نام کتاب آمده است. شرحی است حامل متن. برای نشانی: «المقالة الاولى من

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛؛ جلد سیزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276251

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲